

1) prin fierbere la 100°C timp de 10 minute, metoda fiind sigură, dar din considerente economice și organizatorice ea nu are o răspîndire largă. Se prelucrează termic numai sedimentul apelor reziduale;

2) epurarea mecanică a apelor reziduale în septictencuri cu dezinfectarea lor ulterioară cu soluție de clorură de var (30 mg de clor activ la 1 l de ape reziduale în decurs de 30 min., clorul rezidual fiind de minimum 1 mg/l). Sedimentul din septictenc se prelucurează termic;

3) prin prelucrarea nemijlocită a apelor reziduale cu soluție de clorură de var — 50 mg de clor activ la 1 l de ape reziduale în decurs de o oră (clorul rezidual nu mai puțin de 3—5 mg/l). Această metodă poate fi folosită, dacă cantitatea de substanțe suspendate nu depășește 200—250 mg/l.

Evacuarea și neutralizarea reziduurilor solide. În orice spital evacuarea și neutralizarea reziduurilor solide trebuie să fie bine determinată, de ele depinzînd salubritatea sanitară a spitalelor, lichidarea pericolului răspîndirii bolilor contagioase.

În spitalele de tip general cantitățile de reziduuri solide sînt aproximativ următoarele: 500—600 g (1—1,5 l) de reziduuri solide, 350—400 de resturi alimentare pentru un loc de spital, 20—25 g (0,05 l) de reziduuri de pacient de policlinică.

În toate încăperile spitalicești, unde sînt reziduuri solide, vor fi colectoare de gunoi închise cu capac. Ele se vor elibera minim de cel puțin 2 ori pe zi, înainte de schimbul personalului auxiliar. După evacuarea reziduurilor colectoarele vor fi bine spălate și dezinfectate. Reziduurile din colectoarele de curte se vor neutraliza prin metodele obișnuite.

Reziduurile solide din secțiile contagioase (de boli contagioase, de fiziatrică, dermatovenerologice), din sălile de operații, de naștere, de pansamente (materialele de pansament, părțile amputate, placentele ș. a.) vor fi colectate aparte și arse în cuptoare-destructor, ce se instalează în cazangerii. Substanțele radioactive, desigur, vor fi evacuate și neutralizate aparte.

Capitolul 40. REGIMUL SANITAR-IGIENIC ÎN SPITALE

Respectarea tuturor cerințelor față de sistematizarea, instalațiile sanitar-tehnice ale spitalelor este o premiză necesară pentru crearea condițiilor igienice optime. În afară de aceasta, condițiile igienice ale spitalelor depind de regimul zilei pentru bolnavi, regimul sanitar și întreținerea încăperilor, respectarea igienei personale de către personalul medical și bolnavi.

Regimul igienic al bolnavilor. Regimul igienic sau igiena personală a bolnavilor se prezintă ca un sistem de reguli a modului de viață și comportării bolnavilor cu scopul de a efectua un tratament cît mai eficient și de a restabili cît mai rapid sănătatea și capacitatea de muncă.

Regimul individual este determinat de regimul spitalicesc în genere, dar ținîndu-se cont de particularitățile individuale ale fiecărui bolnav. De fapt, spitalul trebuie să fie pentru bolnavi o școală de igienă personală, deprinderile igienice asigurînd apoi, după externare, rezultatele pozitive ale tratamentului.

La baza regimului spitalicesc se află respectarea regimului zilei atît de către bolnavi, cît și de personalul medical. Regimul zilei în spital prevede respectarea strictă a tuturor procedurilor medicale, a somnului, a alimentației, plimbărilor ș. a. Activitatea bolnavilor într-un anumit ritm este mai avantajoasă pentru organism, aceasta la rîndul său avînd un efect curativ.

În majoritatea instituțiilor medicale deșteptarea bolnavilor se face la ora 7 și 30 min. După termometria matinală bolnavii își fac toaleta: curăță dinții, se spală, se piaptănă. Apoi, după recomandarea medicului fac procedurile de călire și gimnastica matinală. Procedurile de călire și exercițiile speciale de gimnastică sînt indicate și pentru bolnavii la pat. În perioada de vară gimnastica matinală se va face pe terasă sau în grădina spitalului, în perioada rece a anului în camera de zi pentru bolnavi, aceasta fiind în prealabil bine aerisită. În timpul gimnasticii personalul medical deretică în saloane. Bolnavii care pot își aștern singuri paturile, fac

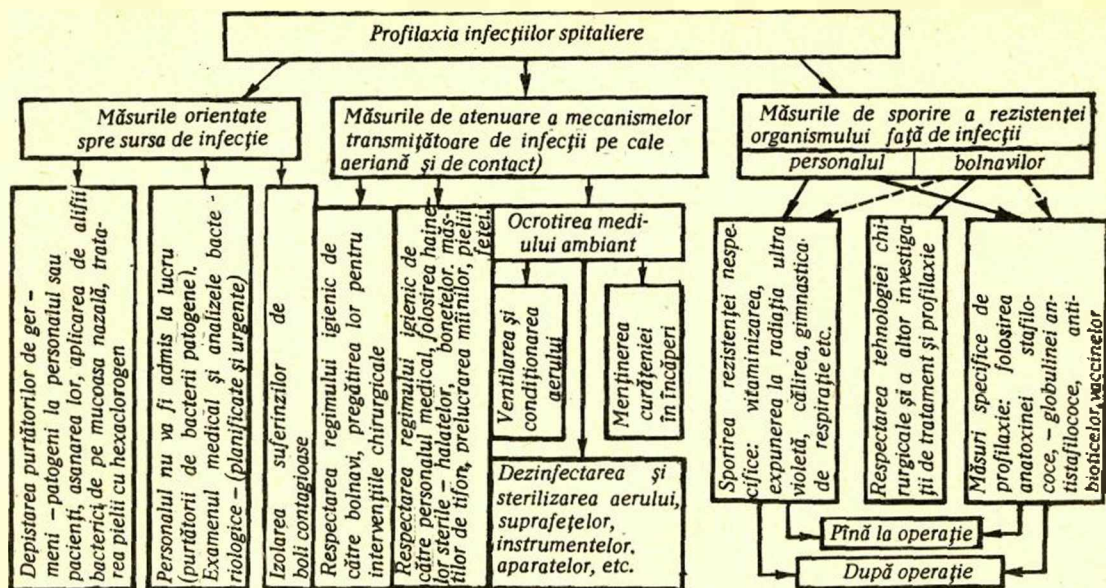

Fig. 89. Schema măsurilor de profilaxie a infecției spitalicești.

ordine în noptiere. După dereticare saloanele se aerisesc bine, apoi se fac procedurile prescrise de medic.

De la 8.30 pînă la 9 bolnavii iau dejunul, apoi se întorc în saloane, unde li se face vizita medicilor și prescripțiile necesare. După vizită bolnavilor li se fac procedurile medicale prescrise. Timpul liber rămas pînă la prînz bolnavii la pat și-l petrec pe terase sau pe verandă, unde vor fi transportați de către personalul medical, ceilalți se vor plimba prin parcul spitalului. Durata plimbărilor și distanța va fi reglementată de medic, aceste date notîndu-se în foaia de observații. De asemenea se notează permisiunea pentru băile de aer sau de soare. Mulți bolnavi fac plimbări chiar și în perioada rece a anului. Dar și bolnavii rămași în salon nu vor fi lipsiți de aer curat și de soare. Acestor bolnavi li se vor oferi paturile mai aproape de ferestre, saloanele vor fi aerisite sistematic prin ferestre deschise, ferestruici sau oberlihturi.

De la 13.30 pînă la 14.30 bolnavii iau prînzul, apoi de la 14.30 pînă la 16 își fac siesta. În acest rîstimp în spital trebuie să fie liniște, ca și noaptea.

După odihnă de zi bolnavii iarăși se vor plimba prin parc. Bolnavii, cărora le este indicat vor face terapie prin muncă — în gră-

dină, modelare, desen — lucru manual. Munca ușoară, neistovitoare în aer liber sporește tonusul general al organismului, acționează pozitiv asupra organelor digestive, asupra sistemului circulator. Terapia prin muncă are o influență colosală asupra psihicului bolnavilor. Faptul că li se permite să lucreze, le creează bolnavilor sentimentul de satisfacție, de restabilire a puterii și capacității de muncă. Tot în aceste ore de după amiază se fac procedurile medicale, termometria de seară.

De la orele 18 pînă la 19 bolnavii își iau cina, după care cei, cărora nu le este prescris ceva, cînesc, joacă șah sau dame, ascultă radio, privesc televizorul. La ora 21 se ia ceaiul de seară, apoi urmează mișionul, toaleta de seară (curățitul dinților, spălatal, spălatal picioarelor ș. a.).

La orele 22 bolnavii se culcă în pat, lumina se stinge, rămînînd numai lămpile slabe de noapte. În timpul acesta nu se admite plimbarea bolnavilor prin coridoare. Personalul medical ia toate măsurile, ca în secție să se respecte liniștea.

Regimul sanitar și profilaxia infecțiilor intraspitalicești (fig. 89). După cum se știe curățenia este un element indispensabil al regimului igienic în spitale. Curățenia le însulă bolnavilor încredere în personalul medical, contribuie la dispoziția bună a lor.

Importanța curățenici în spitale pentru procesul curativ și pentru profilaxia infecțiilor intraspitalicești o putem demonstra prin exemplele următoare. Curățenia nesatisfăcătoare în secțiile de chirurgie și în blocul operatoriu sporește poluarea aerului cu praf și bacterii, dereglează sterilitatea necesară în timpul operațiilor, la păstrarea materialului de pansament și instrumentelor sterile.

Dușumelele murdare, praful de pe mobilier, din unghere, de după dușapuri și calorifere poluează aerul cu produse volatile ale descompunerii, creează condiții pentru survenirea infecțiilor transmise prin praf. Aceleași condiții de transmisie a bolilor intestinale se creează în caz că clozetele și camera de baie sînt murdare, dacă ploștile sînt rău spălate, în spitale sînt muște, insecte parazite, rolul cărora în transmisia bolilor contagioase e cunoscut demult.

Pentru menținerea regimului sanitar din spitale o mare importanță o au măsurile de epurare ale aerului în încăperi. Una din măsurile principale este ventilația încăperilor și combaterea prafului. În saloanele rău ventilate în decursul zilei este impurificarea bacteriană a aerului. În fiecare spital măsurile de ventilație a încăperilor în perioada rece și de tranziție a anului vor fi strict determinate.

În toate încăperile spitalicești zilnic se va face curățenie. Saloanele, coridoarele, cabinetele se vor deretifica după deșteptarea bolnavilor. După toaleta matinală, aranjarea paturilor și ordonarea noptierelor se va face măturatul umed al încăperilor.

Încăperile se vor deretifica de cîteva ori pe zi, astfel ca curățenia în ele să se mențină permanent. În bufete și ospălărie se va face curat după fiecare masă.

Înainte de somn saloanele vor fi bine aerisite. În perioada rece a anului coridoarele se vor aerisi de cîteva ori pe noapte. Încăperile, în care bolnavii sînt supuși riscului de a se infecta (sălile de operații, de pansamente, de reanimație, saloanele postoperatorii), se vor dezinfecța zilnic, spălîndu-se podeaua și pereții cu soluție de 1% de cloramină.

Cel mai eficace praful se înlătură cu ajutorul aspiratoarelor de praf, neajunsul cărora însă constă în zgomotul, pe care îl produc în timpul lucrului. Stația centralizată (vacuum) de înlăturare a prafului nu are acest neajuns.

Dezinfecțarea încăperilor și a obiectelor

de îngrijire a bolnavilor se face în felul următor. În secțiile de boli contagioase în timpul dereticării zilnice toate suprafețele, ce pot fi infectate (mînerile ușilor, dușumeaua, paturile ș. a.) se vor prelucra cu cloramină sau altă soluție dezinfecțantă.

Vasele bolnavilor, după ce vor fi spălate, se vor dezinfecța prin fierbere într-o soluție de 2% de bicarbonat de sodiu timp de 5—10 minute sau vor fi expuse la temperatura de 180°C (timp de 30—40 minute) în dulapuri speciale, ori vor fi ținute în soluție de 0,2% de clorură de var (0,5% de clorură de var (0,5% de cloramină) cu spălarea ulterioară într-un get de apă fierbinte. În secțiile de boli contagioase vasele se vor dezinfecța timp mai îndelungat (nu mai puțin de 1 oră). Scaunele de clozet, pisuarele, cadele de baie, lavoarele se vor curăți cu detergenți, apoi se vor spăla cu apă fierbinte. Cadele de baie după fiecare bolnav se vor spăla cu apă caldă și detergenți, apoi se vor clăti cu apă fierbinte. Scaunele de clozet din lemn sau masă plastică se vor spăla cu apă caldă și detergenți, apoi se vor clăti cu apă fierbinte. Scaunele de clozet din lemn sau masă plastică se vor spăla cu o soluție de 5% de clorură de var. După fiecare utilizare ploștile se spală și se dezinfecțază cu aburi și aparate speciale sau scufundîndu-se pentru 40—60 min în soluție de 0,2% de clorură de var (soluție de 0,5% de cloramină).

Actualmente pentru spălarea și sterilizarea termică a ploștelor și urinelor sînt folosite aparatele «Purifex» ale firmei din Cehoslovacia «Hirans». Spălarea și dezinfecțarea cu ajutorul acestor aparate se face în decurs de 7—8 minute. Obiectele (colacii de cauciuc, termofoarele ș. a.) se vor șterge cu o cârpă muiată în soluție de 5% de cloramină. Jucăriile se vor dezinfecța spălîndu-se în soluție de 3% de cloramină sau cu o perie muiată în această soluție. Pentru dezinfecțarea ele pot fi expuse la lămpile ultraviolete (timp de 15 min, la distanța de 30 cm de lampă). O dată pe an încăperile spitalului se vor da cu var.

Igiena personală a lucrătorilor medicali. Lucrătorii medicali trebuie să fie ca exemplu pentru pacienți în respectarea igienei personale.

În afară de aceasta respectarea igienei personale și a condițiilor aseptice de către personal are o mare importanță în profilaxia infecțiilor intraspitalicești atît pentru luc-

rătorii medicali, cit și pentru bolnavi. Toți cei care se angajează la lucru în instituțiile medicale, vor trece în mod obligatoriu examenul medical. Ulterior lucrătorilor de pe blocul alimentar și infirmierelor li se va face examenul medical o dată pe lună iar o dată la șase luni — analizele bacteriologice la agenți patogeni. Persoanelor care s-au îmbolnăvit de boli contagioase li se interzice munca în instituțiile medicale.

Venind la lucru în instituțiile medicale, personalul își va scoate haina, își va spăla riguros mâinile cu săpun, apoi va îmbrăca hainele de protecție — halatul, basmaua sau boneta, masca de tifon ș. a. Hainele de lucru vor fi curate impecabil, bine călțate, potrivite după măsură. Personalul ce lucrează în secțiile de boli contagioase, venind și plecând de la lucru, va trece prin blocul sanitar. După efectuarea muncilor murdare personalul își va spăla bine mâinile cu peria, cu apă și săpun, iar deservind bolnavii contagioși, înainte și după efectuarea manipulațiilor medicale, își va prelucra mâinile cu soluții dezinfectante de 0,1% (de tip «Dezaxon-1»), soluție de 0,2% de clorură de var sau cloramină în decurs de 2 minute. Periile pentru spălatul mâinilor vor fi moi și se vor păstra în soluții dezinfectante. La lucrătorii medicali unghiile vor fi tăiate scurt. Persoanele care se ocupă cu dereticarea încăperilor nu vor fi admise la repartizarea alimentelor.

CONTROLUL INSTRUMENTAL ȘI DE LABORATOR ASUPRA STĂRII SANITARE DIN SPITALE

Fără investigații igienice, efectuate sistematic nu se poate face aprecierea obiectivă și reală a condițiilor sanitare din spital. La cele mai importante din ele se referă: determinarea parametrilor microclimatici (ai temperaturii, umidității, viteza curenților de aer, temperatura pereților exteriori); determinarea însămințării bacteriene, oxidabilității și cantității de bioxid de carbon din aer; determinarea intensității zgomotului; a sterilității instrumentelor chirurgicale și materialului de pansament; cercetarea bacteriologică a lavajelor de pe mâinile personalului și bolnavilor, de pe haine, mobilă, obiectele de îngrijire la coli-bacterii; cercetarea apei potabile ș. a. O mare importanță are controlul capacității de filtrare a sistemelor de ventilație prin aspirație și a condiționatoarelor, aceste filtre fiind depouri bune pentru microorganisme, în special pentru bacilul piocianic. Deseori din cauza defectelor de construcție în sistemele de ventilație și al condiționatoarelor în încăperi se aspiră aer poluat cu bacterii. De aici rezultă necesitatea controlului sistematic al însămințării aerului infectat cu bacterii.

O importanță deosebită în acest sens o are controlul după schimbarea filtrelor bacteriene. De obicei, se face analiza bacteriologică a aerului aspirat în încăpere și a soluțiilor și amprentelor de suprafață. Rezultatele investigațiilor instrumentale și de laborator se înregistrează în jurnale speciale. Analiza acestor rezultate elucidează cauzele neajunsurilor și dă posibilitatea să se ia măsuri concrete pentru înlăturarea lor.

